

Zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu, ko je vroče

12. 7. 2023

- [Inšpektorat Republike Slovenije za delo](#)
- [Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti](#)

Ko se v delovnih prostorih pojavljajo temperature, višje od 28 stopinj celzija, tudi če je to samo občasno, predvsem kot posledica povečanih zunanjih temperatur, mora delodajalec zagotavljati delavcem ustrezno toplotno udobje ter sprejemati potrebne ukrepe.

Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih med drugim opredeljuje tudi temperaturo zraka, ki jo mora delodajalec praviloma zagotavljati v delovnih prostorih. Delodajalec mora tako zagotoviti **takšno temperaturo zraka** v delovnih prostorih med delovnim časom, **da ustreza biološkim potrebam delavcev glede na naravo dela in na fizične obremenitve, razen v hladilnicah**, kjer se upoštevajo kriteriji za delo v mrazu. Pri izpolnjevanju vseh teh zahtev mora delodajalec upoštevati tudi določila slovenskih standardov za toplotno udobje, med katerimi izpostavljam predvsem standarde SIST EN ISO 7730: 2006, SIST EN 27243:2018, SIST EN ISO 9920:2010 in SIST EN ISO 8996:2022.

Omenjeni pravilnik konkretnije določa, da **temperatura zraka v delovnih prostorih sicer ne sme presegati 28 stopinj Celzija, razen v tako imenovanih 'vročih delovnih prostorih'**, kjer so temperature povečane zaradi delovne opreme (na primer peči), ki jo uporablja delodajalec pri izvajanju delovnega procesa. Ko se v delovnih prostorih pojavljajo temperature, višje od 28 stopinj Celzija, tudi če je to samo občasno, predvsem kot posledica povečanih zunanjih temperatur, **mora delodajalec zagotavljati delavcem ustrezno toplotno udobje ter sprejemati potrebne ukrepe usklajene z izvajalcem medicine dela.**

Delodajalec za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev izvede ukrepe, ki so lahko tudi začasne narave, to pomeni, da **veljajo le v času prekoračenih najvišjih dovoljenih temperatur**, na primer prerazporeditev delovnega časa, krajši delovni čas, pogostejši in daljši odmori med delovnim časom, ponudba ustreznih osvežilnih brezalkoholnih napitkov, zmanjšanje intenzivnosti dela in podobno, skrajni ukrep je lahko tudi prekinitev delovnega procesa, seveda pa

se lahko odloči **tudi za dolgoročnejše tehnične ukrepe v obliki dodatnih klimatskih in prezračevalnih naprav**, če drugih ukrepov na primer zaradi narave delovnega procesa ne more vpeljati. Odločitev o tem, katere ukrepe bo izvedel, je delodajalčeva, morajo pa biti ukrepi opredeljeni v Izjavi o varnosti z oceno tveganja.

Inšpektorat za delo glede povišanih temperatur na delovnih mestih predlaga delodajalcem in delavcem tudi naslednje ukrepe:

- pri uporabi klimatskih naprav v delovnem okolju priporočamo **upoštevanje pravila -7 stopinj Celzija**, kar pomeni, da temperatura zraka v delovnem prostoru ne bi bila za več kot 7 stopinj Celzija nižja od zunanje temperature;
- popijete lahko **do tri litre brezalkoholnih pijač**, priporočamo vodo;
- oblecite se v **lahka in zračna oblačila**;
- **seznanite se z zdravstvenimi simptomi, ki so značilni, ko je človeški organizem izpostavljen previsokim temperaturam**
- **izogibajte se slani prehrani in začimbam**;
- najbolj učinkoviti so **kratki in pogosti premori v ohlajenih prostorih**, temperatura katerih pa ne sme biti tako nizka, da bi bilo zaradi nagle temperaturne spremembe ogroženo zdravje;
- **ne pijte alkoholnih pijač**;
- **najbolj zahtevna dela opravite zgodaj zjutraj**, ko je zunanja temperatura še nizka;
- če delate v **ekstremno visokih temperaturah, vedno delajte v paru** zaradi morebitnega nudenja medsebojne pomoči.

Zelo visokim temperaturam so v poletnih mesecih izpostavljeni tudi delavci, ki delajo **na prostem**, predvsem velja to za dejavnosti gradbeništva, kmetijstva in druge dejavnosti, pri katerih delavci delajo na prostem tudi, ko so toplotne obremenitve zelo visoke.

Zelo pomembno je, da delodajalci izvedejo ustrezno ocenjevanje tveganja za varno in zdravju neškodljivo delo v razmerah, ko so toplotne obremenitve zelo visoke. Delodajalci morajo tveganja oceniti, nato pa določiti varnostne in zdravstvene ukrepe, določiti odgovorne osebe ter natančne roke za izvedbo teh ukrepov. Varnostni in zdravstveni ukrepi za delavce, ki delajo na prostem v primeru visokih temperatur so podobni ukrepom, ki veljajo za delavce, ki v razmerah visokih temperatur delajo v zaprtih prostorih. Pri delu na prostem je še posebej pomemben časovni raspored opravljanja delovnih opravil. Če je le možno, je potrebno delo organizirati tako, da se delovna opravila ne opravljajo (ali pa se ta opravila opravljajo le, ko je to nujno potrebno) v tistih urah dneva, ko je izpostavljenost temperaturam najvišja. Če je le možno, naj se dela opravljajo v zgodnjih dopoldanskih ali poznih popoldanskih in večernih urah. Predvsem pa

je treba zagotoviti, da se med obdobji izpostavljenosti visokim temperaturam izvajajo le dela, ki terjajo čim manjši fizični napor.

Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih določa, da mora delodajalec zagotoviti, da mora biti glede na uporabljene delovne metode in fizične obremenitve pri delu temperatura delovnega okolja med delovnim časom primerna za človeški organizem.

Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih določa, da v primeru, da delavci delajo na prostem, mora delodajalec delovna mesta prostem urediti tako, da so delavci zavarovani pred neugodnimi vremenskimi vplivi.

Kaj določa Zakon o varnosti in zdravju pri delu?

Delodajalec mora zagotoviti varnost in zdravje delavcev pri delu. V ta namen mora izvajati ukrepe, potrebne za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev ter drugih oseb, ki so navzoče v delovnem procesu, vključno s preprečevanjem, odpravljanjem in obvladovanjem nevarnosti pri delu, obveščanjem in usposabljanjem delavcev, z ustrezno organiziranostjo in potrebnimi materialnimi sredstvi. Delodajalec mora posebno skrb nameniti zagotovitvi varnosti in zdravja nosečih delavk, mladih in starejših delavcev ter delavcev z zmanjšano delovno zmožnostjo ter pri izbiri ukrepov upoštevati posebna tveganja, katerim so ti delavci izpostavljeni pri delu.

Delodajalec mora pri zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu upoštevati temeljna načela varnosti in zdravja pri delu, predvsem glede izogibanja nevarnostim, ocenjevanja tveganj in obvladovanja nevarnosti pri viru.

Delodajalec mora pisno oceniti tveganja, katerim so delavci izpostavljeni ali bi lahko bili izpostavljeni pri delu, po postopku, ki obsega zlasti:

- identifikacijo oziroma odkrivanje nevarnosti;
- ugotovitev, kdo od delavcev bi bil lahko izpostavljen identificiranim nevarnostim;
- oceno tveganja, v kateri sta upoštevana verjetnost nastanka nezgod pri delu, poklicnih bolezni oziroma bolezni v zvezi z delom in resnost njihovih posledic;
- odločitev o tem, ali je tveganje sprejemljivo;
- odločitev o uvedbi ukrepov za zmanjšanje nesprejemljivega tveganja.

Delodajalec mora po izvedenem ocenjevanju tveganja za varnost in zdravje pri delu izdelati in sprejeti izjavo o varnosti z oceno tveganja v pisni obliki, ki glede na vrsto in obseg dejavnosti vsebuje zlasti:

- načrt za izvedbo predpisanih zahtev in ukrepov;
- načrt in postopke za izvedbo ukrepov v primerih neposredne nevarnosti;
- opredelitev obveznosti in odgovornosti odgovornih oseb delodajalca in delavcev za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu.

V izjavi o varnosti z oceno tveganja delodajalec določi posebne zdravstvene zahteve, ki jih morajo izpolnjevati delavci za določeno delo, v delovnem procesu, ali za uporabo posameznih sredstev za delo, na podlagi strokovne ocene izvajalca medicine dela.

Izjavi o varnosti mora delodajalec k pisni oceni tveganja priložiti zapisnik o posvetovanju z delavci oziroma njihovimi predstavniki.